

ชื่อเรื่อง : ระบบกงสี : กำเนิดและวิถีชีวิตของชนชั้นแรงงานรับจ้างในประเทศไทย
ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19

ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.พรณี บัวเล็ก

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ตั้งคำถามที่ต้องการแสวงหาคำตอบคือ 1. แรงงานรับจ้างมีกำเนิดขึ้นในสังคมไทยตั้งแต่เมื่อไหร่และเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขใดในสังคม 2. ระบบความสัมพันธ์ของแรงงานในกระบวนการผลิตเป็นอย่างไร และ 3. ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ทางการผลิตดังกล่าว แรงงานมีสภาพและวิถีชีวิตอย่างไร

แรงงานรับจ้างกลุ่มแรกของไทยเป็นชาวจีน เป็นกลุ่มคนที่อยู่นอกระบบไพร่ การทำความเข้าใจเรื่องราวของคนกลุ่มนี้ต้องทำความเข้าใจใน 4 เรื่องที่เชื่อมโยงกัน คือ 1. ปัญหาภายในสังคมจีนที่ทำให้เกิดการอพยพและสภาพการอพยพออกจากแผ่นดินเกิด 2. สภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการค้าและการผลิตที่เกิดขึ้นในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในและภายนอกภูมิภาค 3. อิทธิพลของประเทศมหาอำนาจจากตะวันตกที่เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ 4. สภาพและปัญหาภายในสังคมศักดินาไทย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในระบอบการเมือง การปกครองของไทย 4 เรื่องดังกล่าวนี้ผู้วิจัยให้ความสำคัญในฐานะเป็นเหตุปัจจัยที่จะแทรกอยู่ในการอธิบายสภาพและการเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์แรงงานที่เกิดขึ้น

ผลของการวิจัยพบว่า ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึง คริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวจีนโพ้นทะเลซึ่งรวมทั้งที่อยู่ในประเทศไทยได้ใช้ระบบกงสีในชุมชนของตนและใช้ในการผลิตด้วย นอกจากนี้พวกเขายังใช้ระบบกงสีในการค้าและปกป้องตนเองจากคนภายนอก ระบบกงสีเป็นความสัมพันธ์แนวราบที่เน้นความสัมพันธ์แบบพี่น้อง หุ้นส่วนและความเสมอภาคในหมู่สมาชิก ต่อมาระบบนี้ได้ถูกสวมทับโดยระบบของสมาคมลับที่เน้นความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง สมาคมลับหรือเทียน ดี๋ สุข จะปกครองอย่างเข้มงวดตามลำดับชั้น ดังนั้นความเท่าเทียมกันในองค์กรจะสูญหายไป พิธีกรรมและฝิ่นได้ถูกใช้ในการผูกมัดคนในองค์กรให้ความเหนียวแน่นขึ้น กุสียและนายจ้างจะไม่ถูกแยกออกจากกันในสมาคมลับ กงสินี้ กุสียจะได้รับการดูแลอย่างดีราบเท่าที่เขาจงรักภักดีและให้ประโยชน์แก่นายจ้าง แต่ถ้าพวกเขาขาดสิ่งนี้ก็จะได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง

ในงานวิจัยนี้ได้ให้ภาพวิถีชีวิตของกุลีในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงตอนต้นสมัยของรัชกาลที่ 6 ในกิจกรรมสำคัญคือ ในอุตสาหกรรมเดินเรือและต่อเรือ โรงงานน้ำตาล โรงรถเหล็ก เหมืองแร่ ดิบบุก และกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ในเมืองหลวงกรุงเทพฯ

ระบบสมาคมลับกงสีค่อยๆ เสื่อมลงในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในสังคมไทย ซึ่งมาจากทั้งจากตะวันตกและมาจากรัฐบาลไทย ในระยะนั้นกรุงเทพฯ ได้กลายเป็นศูนย์กลางของการผลิตเพื่อส่งออก ดังนั้นสมาคมลับกงสีไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของเมืองหลวงกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสังคมเปิด ผู้ลงทุนบางคนก็เข้าไปเป็นเจ้าภีณายอากรและชิมชั๊บ วัฒนธรรมศักดินาและวัฒนธรรมตะวันตก ละทิ้งวัฒนธรรมแบบกงสี นอกจากนั้นพวกนายจ้างหรือผู้ร่ำรวยที่เกิดขึ้นในเมืองก็ได้แยกตัวออกจากการใช้ชีวิตในกงสี พวกเขาได้จัดตั้งองค์กรใหม่ซึ่งเป็น องค์กรการค้าหรือสมาคมการค้าของเขาเอง กลุ่มคนเหล่านี้ถูกเรียกว่า “เจ้าแก่” ในทางตรงกันข้ามพวกกุลีเองก็หันไปจัดตั้งองค์กรของตนเองใหม่ ซึ่งต่อมาก็ได้กลายเป็นองค์กรแรงงานสมัยใหม่ ในระยะแรกองค์กรของแรงงานยังอยู่ภายใต้การควบคุมบรรดาเจ้าแก่ทั้งหลาย ซึ่งจะใช้อำนาจแรงงานไปในการสร้างผลประโยชน์ให้ตัวเอง องค์กรประเภทนี้เรียกว่า “อั้งยี่” หรือกลุ่มอันธพาล ซึ่งต่อมาก็ได้ถูกปราบปรามโดยรัฐบาลไทยในช่วงระหว่างรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6

Title : Kangsi System : The Emergence and the Way of Life of Wage Laborer Class in Thailand from the End of 18th to 19th Century

Researcher : Assoc. Prof. Dr. Punnee Bualek

Abstract

This research explores answers to 3 significant questions. 1. When and in what condition did the wage laborer class emerge in Thailand? 2. What kind of relationships were there between the wage laborers and the productivity process? 3. Under those relationships, what were their real lives and ways of living like?

The first groups of hired laborers in Thailand were Chinese coolies, the outsiders of Phai system. To study this laborer group, we should understand four inter-related factors. The first were the problems within China that pushed Chinese emigrants from their homeland. The second were trading and production changes in Southeast Asia, which came from many factors both inside and outside the region. The third were the power of western countries, which influenced in Southeast Asia at that time. The fourth were the conditions and problems in Thai Sakdinar society, which included the political and governmental institutes, which had changed in King Rama V's reformation

The research found that the overseas Chinese in Southeast Asia and Thailand at the end of 18th and the 19th century used the kongsi system in their community and in their ways of production. Moreover they used kongsis for trading and protection of themselves from outsiders. The kongsi system had a horizontal relationship that emphasized brotherhood, partnership and equality among all members. Later on this system was superseded by the triad system, which was a vertical relationship. The triad or T'ien-ti Hui or secret societies were governed by hierarchy and had severe rules, so in this organization equality disappeared. Its ritual oath taking ceremony and use of opium made the triads tightly knit. Consequently, coolies and employers couldn't be separated on the triad kongsi. Coolies would be well taken

care if they demonstrated loyalty to and hard work for their employers, but they would get severely punished if they lacked these qualities.

This research draws a clear picture of the coolies' lives in the early Rattanakosin period to the beginning of King Rama VI, in shipping and the ship-building industry, sugar industry, pirate organizations, tin mines, and various economic activities in the capital Bangkok.

The triad kongsi system gradually faded out at the end of the 19th century when there were many changes in Thai society brought about by both western influence and the attitude of the Thai government. At that time, Bangkok became the hub of export productions. Then the triad kongsi wasn't suited to the urban way of life in a modern city like Bangkok. The employers or the rich were the first to separate themselves from kongsi. Some of them moved to be Thai aristocrat tax farmers. They absorbed both western and Thai Sakdinar cultures and then neglected the Kongsi Chinese culture. They established instead new organizations like merchant guilds and chamber of commerce. These groups of merchants were called "Towkays". On the other hand coolies themselves established their new organizations, which latter were the modern laborer organizations. At first, the coolie organizations were controlled by "Towkays" who employed them for their own advantages. That kind of organizations were "Angee" or gangsters, which were latterly, subdued by the Thai government towards the end of King RamaV's reign and the beginning of King RamaVI's reign.